

Innst. 323 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:85 S (2010–2011)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om å øke kompetansen i barnevernet

Til Stortinget

Sammendrag

Behov: Et godt faglig barnevern

Forslagsstillerne viser til at barnevernet er en svært viktig aktør for å sikre at alle barn får en trygg oppvekst. Samtidig må det være et absolutt krav at det offentlige kan ivareta de oppgavene det påtar seg på en skikkelig måte. Det betyr at det skal utvises et godt faglig barnvern for å trygge rettssikkerheten til mange ulike familieformer i ulike kulturer.

Forslagsstillerne mener vi har et barnevern med store utfordringer og at tiden er inne for å sette i verk sterkere virkemidler for å få et bedre barnevern. Forslagsstillerne ønsker flere ulike tiltak; det må satses på mer forskning, barnevernsutdanningene (sosio- og barnevernspedagog) må bedres, etter- og videreutdanningsmulighetene må styrkes, og fagkompetansen må tilbakeføres fra staten til kommunen. Forslagsstillerne mener at kompetansen i den kommunale barnevernstjenesten bør styrkes, og det må gjøres mer attraktivt å jobbe i kommunene. Skal målet være å øke kompetansen i det kommunale barnevernet, må en både se på lønnsincentiver og arbeidsforhold. Gjennomføres alle disse reformene, mener forslagsstillerne at det blir et bedre barnevern som er bedre rustet til å sikre at alle barn får en trygg oppvekst.

Forslagsstillerne mener at hovedutfordringen for barnevernet i dag ikke først og fremst handler om

politisk vilje eller økonomiske ressurser. Det er den faglige kompetansen i barnevernet og utdanningsinstitusjonene, forskningen, samordning av forskning og organiseringen av barnevernet som synes mangelfull.

Få fagkompetansen tilbake til kommunene

Det er, etter forslagsstillerne syn, viktig at fagkompetansen sikres i den kommunale barnevernstjenesten.

Forslagsstillerne viser til at hver tredje kommune i dag har mindre enn to årsverk i barnevernstjenesten. Forslagsstillerne er bekymret over dette. Forslagsstillerne mener små forhold kan føre til at profesjonaliteten og objektiviteten blir svekket på grunn av nærheten til miljø og innbyggere.

Barnevernet i kommunene som attraktiv arbeidsplass

Det er etter forslagsstillerne syn helt nødvendig å se på ulike tiltak og virkemidler for å gjøre det mer attraktivt å jobbe i barnevernet. Forslagsstillerne fremhever at det må bygges opp sterke fagmiljøer i kommunene.

Forslagsstillerne har fått tilbakemeldinger på at ansatte i kommunal barnevernstjeneste har dårligere arbeidsbetingelser enn statlige ansatte. Forslagsstillerne mener at barnevernet kan bli en mer attraktiv arbeidsplass gjennom lønnsincentiver og faglige utviklingsmuligheter. Forslagsstillerne mener derfor det bør innføres en kompetansepott som kommunalt ansatte kan søke penger fra til kompetansehevede kurs og videreutdanning.

Heve kvaliteten i barnevernsutdanningen

Forslagsstillerne viser til at i barnevernstjenesten jobber det flest sosionomer og barnevernspedagoger.

Disse refereres til som barnevernsutdanninger. Forslagsstillerne viser til undersøkelser om at det er vesentlige mangler vedrørende pensum på flere områder. Forslagsstillerne er bekymret over disse funnene og mener det er nødvendig å styrke barnevernsutdanningene. Det kan også etter forslagsstillerens syn være hensiktsmessig å innføre en turnusordning, eller velfungerende fadderordninger, for å lette overgangen fra utdanning til praksis.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen iverksette tiltak for å heve kvaliteten i sosionom- og barnvernspedagogutdanningen.
2. Stortinget ber regjeringen innføre en kompetansepott for barnevernets førstelinjetjeneste som det kan søkes penger fra til kompetansehevende kurs og videreutdanning.
3. Stortinget ber regjeringen stanse fagflukten fra kommunaltjenesten til statlig nivå gjennom å samordne lønnsnivået mellom statlig og kommunalt barnevern.
4. Stortinget ber regjeringen lage incentiver for et mer lønnsdifferensiert system som også motiverer flere med høyere utdanning, som psykologer, jurister, spesialpedagoger og sosionomer og barnevernspedagoger med tilleggsutdanning, til å arbeide i barnevernet.
5. Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre og konkretisere overfor barnevernet hva en melding og undersøkelse etter lov om barneverntjenester § 4-2 og § 4-3 skal inneholde.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Gunn Karin Gjøl, Kåre Simensen, Arild Stokkan-Grande og Lene Vågslid, fra Fremskrittspartiet, Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen, fra Høyre, Linda C. Hofstad Helleland og Olemic Thommessen, fra Sosialistisk Venstreparti, Gina Knutson Barstad, fra Senterpartiet, Christina Nilsson Ramsøy, og fra Kristelig Folkeparti, Øyvind Håbrekke, viser til Dokument 8:85 S (2010–2011) om representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om å øke kompetansen i barnevernet og svarbrev fra statsråden datert 25. februar 2011 (vedlegg).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, registrerer at flere av forslagene i representantforslaget allerede er under arbeid i Barne-, likestillings- og inkluderingsdeparte-

mentet blant annet som ledd i oppfølgingen av NOU 2009:8 Kompetanseutvikling i barnevernet. Flertallet mener i tråd med forslagsstillerne at kompetanse er en av de aller viktigste byggesteinene i et godt barnevern og er derfor glad for at regjeringen de senere årene har iverksatt flere tiltak for å styrke kompetansen i barnevernet. Videre vil flertallet understreke behovet for å øke kompetansen i barnevernet, og vil i den sammenhengen vise til at departementet nå arbeider med å følge opp Befring-utvalget.

Flertallet vil vise til at regjeringen har tatt flere grep de senere årene for å styrke kompetansen i barnevernet, og mener det er viktig at dette styrkes videre. Flertallet viser blant annet til at kommunene har fått anledning til å søke om midler til kompetansestyrkende tiltak ut fra behov de selv definerer, og mener styrkingen av det kommunale barnevernet med 240 mill. kroner i statsbudsjettet for 2011 er svært viktig i så måte.

Flertallet vil fremheve at regjeringen også har iverksatt viktige tiltak for å gjøre ny kunnskap lett tilgjengelig for alle som er ansatt i barnevernet, ved utdanningsinstitusjonene og for andre som jobber med utsatte barn og unge. Flertallet vil i den sammenhengen vise til at det har blitt etablert et Nasjonalt bibliotek for barnevern og familievern, samt barnevernet.no, som er en ny nettressursside for alle som er interessert i oppdatert informasjon om barnevernet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener representantforslaget setter et viktig fokus på behovet for å heve kompetansen i barnevernet.

Komiteen ser på arbeidet med å forbedre dagens barnevern som en av de viktigste oppgavene det offentlige har for å sikre alle barn en trygg og god oppvekst. Barnevernloven skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Komiteen er enig med forslagsstillerne i at det er avgjørende at de som arbeider i barnevernet har god kompetanse for å sikre barn og unge denne rettigheten.

Videre er komiteen enig i at det er viktig å styrke førstelinjetjenesten i barnevernet. Det kommunale barnevernet har en avgjørende rolle i å yte tidlig og rett innsats ovenfor barn og unge som trenger hjelp.

Komiteen mener at nøkkelen til å gjøre den kommunale barnevernstjenesten til en attraktiv arbeidsplass er gjennom å gi de ansatte mulighet til faglig utvikling og kompetanseheving, og vil vise til

at kommunene i 2011 har fått anledning til å søke om midler til kompetansehevede tiltak.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Innst. 14 S (2010–2011) og Fremskrittspartiets forslag om å øke de øremerkede midlene til kommunene med 200 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Innst. 14 S (2010–2011) og Høyres forslag om å øke de øremerkede midlene til kommunene med 160 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Disse medlemmer vil peke på at kommunene med Høyres forslag ville ha fått tildelt det beløpet kommunene selv anslo var behovet i barnevernstjenesten for 2011.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2011 der det foreslås ytterligere 200 mill. kroner for å styrke det kommunale barnevernet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti deler forslagstillernes bekymring når det gjelder forflytning av viktig fagkompetanse fra kommunene over til det statlige barnevernet.

Komiteen mener en forutsetning for en god kommunal barnevernstjeneste er faglig dyktige og engasjerte barnevernsansatte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at flere kommuner har i dag kun én ansatt i barnevernstjenesten.

Disse medlemmer setter spørsmålsteget ved om for små barnevernsenheter i kommunen kan tilfredsstille alle kravene barnevernloven setter.

Komiteen viser til at mange kommuner driver et omfattende og godt interkommunalt samarbeid om barnevernstjenester for å ivareta barns rettigheter på en tilfredsstillende måte. Det er den kommunale barnevernstjenesten som først avdekker og iverksetter tiltak for barn som behøver hjelp.

Tidlig innsats er etter komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyres syn avgjørende for å gi barn som trenger det best mulig omsorg. Erfaringene fra kommuner som har tatt et mer helhetlig ansvar for barnevernet, viser at barnevernstjenesten er blitt bedre. Disse medlemmer viser til forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet i Innst. 14 S (2010–2011) om å overføre mer av ansva-

ret for barnevernet til kommunene, og at kommuner som ønsker det skal kunne søke om å overta det helhetlige ansvaret for barnevernet.

For å sikre at barns rettigheter blir ivaretatt på en god nok måte ønsker komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti at regjeringen skal vurdere om det er hensiktsmessig å sette barnevernfaglige kompetanse- og kapasitetskrav til den kommunale barnevernstjenesten. Disse medlemmer er opptatt av at kommunene skal ha frihet til å organisere barnevernstjenesten slik de finner det mest hensiktsmessig, men mener at det bør settes krav når det gjelder til den barnevernfaglige kompetansen og kapasiteten for å sikre at barns rettigheter blir ivaretatt.

Komiteen viser til at det er store variasjoner mellom utdanningsinstitusjonene som utfører grunnutdanninger som kvalifiserer til arbeid i barnevernet. Komiteen vil understreke viktigheten av å sikre at de som utdanner seg til arbeid i barnevernet har en god kvalitet på utdannelsen, uavhengig av lærested. Det enkelte læresteds autonomi til å bestemme det faglige innholdet i utdanningene må ikke gå på bekostning av kvaliteten. I arbeidet med å forbedre og styrke de ulike grunnutdannelsene for barnevernet understreker komiteen viktigheten av å ha et helhetlig fokus på barns beste og mulighet for innflytelse i utdanningene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil vise til at regjeringen er i gang med oppfølgingen av NOU 2009:8 Kompetansutvikling i barnevernet, og i gang med arbeidet når det gjelder å heve kvaliteten i grunnutdanningen. Dette arbeidet er veldig viktig for videre å heve kompetansen i barnevernet. Videre vil flertallet vise til at det er varslet en stortingsmelding om velferdsstatens yrker høsten 2011, som vil være sentral for kvaliteten i blant andre barnevernspedagog-, vernepleien og sosionomutdanningene. Flertallet mener derfor regjeringen og departementet alt er godt i gang med arbeidet som forslagstillerne nå foreslår.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen iverksette tiltak for å heve kvaliteten i sosionom- og barnevernspedagogutdanningene.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Dokument 8:135 S (2010–2011) og om represen-

tantforslag fra Høyre om å styrke barns rettigheter og innflytelse i barnevernet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener at de ulike grunnutdanningene for barnevernet må sette økt fokus på barns menneskerettigheter. Disse medlemmer viser til St.meld. nr. 21 (1999–2000) Menneskeverd i sentrum, og forslag om å styrke fokuset på menneskerettighetene innenfor utdanningene i helse- og omsorgssektoren. Disse medlemmer mener at selv om barns menneskerettigheter er ivarettatt i lovverket, er det utvisningen av skjønn og de enkelte handlinger av den enkelte barnevernsansatt som avgjør om rettighetene følges. Det er derfor viktig å styrke fokuset på ivaretagelsen av barns menneskerettigheter i utdanningene.

Disse medlemmer fremmer i tråd med dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at utdanningsinstitusjonene følger opp intensjonene i St.meld. nr. 21 (1999–2000) Menneskeverd i sentrum, for å ivareta barns menneskerettigheter.»

Disse medlemmer viser til høringssvar fra Fellesorganisasjonen og forslag som fremmes i NOU 2009:8 om kompetanseutvikling i barnevernet. Disse medlemmer viser til forslaget om å innføre en turnusordning eller velfungerende fadderordning for å lette overgangen fra utdanning til arbeid, og viser til statsrådets svarbrev der det vises til det pågående arbeidet med å utrede dette. Disse medlemmer mener slike ordninger vil være viktige bidrag til å heve kompetansen i barnevernet.

Disse medlemmer viser til at Fellesorganisasjonen (FO) i innspill til komiteen støtter forslagene som ligger i representantforslaget fra Venstre. Disse medlemmer viser videre til at FO mener noen tiltak kan og bør iverksettes allerede nå. Disse medlemmer støtter forslaget fra Venstre om iverksetting av tiltak for å heve kvaliteten i sosionom- og barnevernspedagogutdanningen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil i denne sammenheng peke på at blant tiltakene som FO viser til, er sikring av ressurser til barnevernspedagog- og sosionomutdanningene, eksempelvis ved at kategori plasseringene av utdanningene i finansieringssystemet økes fra F til D, på lik linje med andre profesjonsutdanninger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at FO etterlyser en gjennomgang

av det innholdsmessige i utdanningene med utgangspunkt i de 14 emneområdene foreslått i NOU 2009:8, samt foreslår at det etableres flere samarbeidsprosjekter mellom utdanning, forskning og praksisfelt.

Disse medlemmer mener videre regjeringen må sikre midler til tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i barnevernet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti støtter forslaget om innføring av en kompetansepott for førstelinjetjenesten som det kan søkes penger fra til kompetansehevende kurs og videreutdanning.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre en kompetansepott for barnevernets førstelinjetjeneste.»

Dette medlem vil understreke at det er avgjørende at barnevernsarbeidernes arbeid anerkjennes, og at deres status og lønn økes reelt. Dette medlem viser til at FO peker på at det bør utvikles nasjonale kompetanseplaner for barnevernet, at det bør fastsettes i forskrifter, at ingen skal arbeide alene med saker i barnevernet, samt at veiledning skal gis. FO mener at lønn og status for barnevernsarbeidere bør heves umiddelbart. Dette medlem viser til Dokument 8:21 S (2009–2010) om en økonomisk forpliktende opptappingsplan for barnevernet som sikrer full barnevernsdekning innen 2017. Dette medlem vil i denne sammenheng understreke at nok behandlingskapasitet i det kommunale barnevernet er et grunnleggende element i målet om full barnevernsdekning.

Komiteen viser til statsrådets svarbrev og den kommende oppdateringen av rundskrivet Saksbehandling i barneverntjenesten (Q-1036). Komiteen er av den oppfatning at en slik oppdatering er nødvendig, og mener at behovet for en presisering av hva en melding og undersøkelse skal inneholde, er viktig for å sikre alle barn nødvendig hjelp og omsorg til riktig tid.

Komiteen mener det er viktig å tilrettelegge for mer robuste og mindre sårbare fagmiljøer i barnevernet, og viser til at regjeringen oppfordrer små kommuner til å etablere interkommunale samarbeid. Komiteen vil også vise til Barneombudet, som ved flere anledninger har uttalt viktigheten av dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, merker seg at erfaringene fra de kommunene som har inngått interkommunale barnevernssamarbeid er positive.

Komiteen er opptatt av at barns rettigheter er godt ivaretatt uavhengig av hvilken kommune de bor i.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre og konkretisere overfor barnevernet hva en melding og undersøkelse etter lov om barneverntjenester § 4-2 og § 4-3 skal inneholde.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen iverksette tiltak for å heve kvaliteten i sosionom- og barnevernspedagog-utdanningene.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sikre at utdanningsinstitusjonene følger opp intensjonene i St.meld. nr. 21 (1999–2000) Menneskeverd i sentrum, for å ivareta barns menneskerettigheter.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre og konkretisere overfor barnevernet hva en melding og undersøkelse etter lov om barneverntjenester § 4-2 og § 4-3 skal inneholde.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen innføre en kompetansepott for barnevernets førstelinjetjeneste.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen viser til representantforslaget og til sine merknader og råår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:85 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om å øke kompetansen i barnevernet – vedlegges protokollen.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 10. mai 2011

Gunn Karin Gjøl

leder

Linda C. Hofstad Helleland

ordfører

Vedlegg

Brev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 25. februar 2011

Dokument 8:85 S (2010-2011) om å øke kompetansen i barnevernet

Jeg viser til brev av 18. februar 2011 fra Familie- og kulturkomiteen, med oversendelse av Representantforslag 85 S (2010 – 2011) fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden. Komiteen ber om departementets vurdering av forslaget.

Stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden har fremmet følgende fem forslag:

1. Stortinget ber regjeringen iverksette tiltak for å heve kvaliteten i sosionom- og barnvernspedagogutdanningen.
2. Stortinget ber regjeringen innføre en kompetansepott for barnevernets førstelinjetjeneste som det kan søkes penger fra til kompetansehevende kurs og videreutdanning.
3. Stortinget ber regjeringen stanse fagflukten fra kommunaltjenesten til statlig nivå gjennom å samordne lønnsnivået mellom statlig og kommunalt barnevern.
4. Stortinget ber regjeringen lage incentiver for et mer lønnsdifferensiert system som også motive- rer flere med høyere utdanning, som psykologer, jurister, spesialpedagoger og sosionomer og barneverns- pedagoger med tilleggsutdanning, til å arbeide i barnevernet.
5. Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre og konkretisere overfor barnevernet hva en melding og undersøkelse etter lov om barneverntjenester § 4-2 og § 4-3 skal inneholde.

Jeg har følgende kommentarer til forslagene:

1. *Tiltak for å heve kvaliteten i sosionom- og barnverns- pedagogutdanningen*

Stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden fremhever viktigheten av å styrke kvaliteten på utdanningene som kvalifiserer for arbeid i barnevernet. Tilbakemeldinger om varierende kvalitet i grunnutdanningene var en av grunnene til at departementet satte ned et ekspertutvalg i 2008. Ekspertutvalget fremmer i sin utredning, NOU 2009: 8 *Kompetanseutvikling i barnevernet*, forslag til kvalitetsutvikling sett i lys av barnevernets framtidige kompetanse- og kvalifiseringsbehov. Flere av forslagene er knyttet til grunnutdanningene som kvalifiserer til arbeid i barnevernet, blant annet et forslag om at 14 definerte emneområder skal utgjøre et basis-

pensum for slik utdanning. Som et grunnlag for sitt arbeid gjennomførte utvalget en kartlegging ved de utdanningsinstitusjonene som tilbyr sosionom- og barnevernutdanning. Kartleggingen viste stor variasjon i hvordan utdanningene var lagt opp ved det enkelte lærersted. I representantenes forslag vises det til resultatet fra denne kartleggingen. Departementet vil presisere at de omtalte svakhetene ved utdanningsinstitusjonenes fagplaner er utvalgets konklusjoner.

Ekspertutvalgets utredning har vært på offentlig høring, og forslagene fikk bred tilslutning. I samarbeid med Kunnskapsdepartementet, og i tett dialog med utdanningsinstitusjonene, følger departementet nå opp utvalgets forslag. Utdanningsinstitusjonenes autonomi innebærer at de selv er ansvarlige for det faglige innholdet i utdanningene.

I representantforslaget fremheves blant annet hensiktsmessigheten av ”å innføre en turnusordning, eller velfungerende fadderordninger, for å lette overgangen fra utdanning til praksis”. Dette er et av Befringutvalgets tilrådinger som departementet nå utreder nærmere. En ordning der ”ferske kandidater” blir systematisk fulgt opp og veiledet det første året etter endt utdanning, vil kunne bety et vesentlig kvalitetsløft for barneverntjenesten.

Oppfølgingen av NOU 2009: 8 *Kompetanseutvikling i barnevernet* inngår også i samarbeidet BLD har med Kunnskapsdepartementet om deres kommende Stortingsmelding om utdanning for velferdsstatens yrker.

Jeg er opptatt av at grunnutdanningene som kvalifiserer for arbeid i barnevernet har høy kvalitet og relevans. Utdanningsinstitusjonene har en særlig viktig rolle i den forbindelse. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet arrangerer derfor i samarbeid med Kunnskapsdepartementet årlige dialogmøter med høyskoler og universitet som tilbyr barnevern- og sosionomutdanning. I disse møtene har også Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og KS vært aktive deltakere.

Jeg har tro på at disse initiativene til sammen vil bidra til å gi barnevern- og sosionomutdanningene et faglig løft.

2. *Kompetansepott for barnevernets førstelinjetjeneste*

Forslagsstillerne er opptatt av at kompetansen i den kommunale barneverntjenesten bør styrkes. Jeg er enig i at vi trenger kompetente barnevernsansatte

som er i stand til å håndtere dagens og fremtidens komplekse utfordringer. Også ekspertutvalget, som jeg omtaler ovenfor, har kommet med forslag for å styrke kompetansen hos ansatte i barnevernet. Forslagene omhandler blant annet et bedre videre- og etterutdanningstilbud, og den tidligere nevnte ordningen hvor nyutdannede får god faglig veiledning når de tiltrer en stilling i barnevernet (turnusordning).

Jeg tar nå flere grep for å styrke kompetansen i det kommunale barnevernet. Som en del av regjeringens arbeid med å gi det kommunale barnevernet et løft, har kommunene fått anledning til å søke om midler til kompetansestyrkende tiltak ut fra behov de selv definerer. Jeg har forventninger til at kommunene benytter seg av denne muligheten. Kompetansebehov i velferdstjenestene er for øvrig et av hovedtemaene i Kunnskapsdepartementets kommende Stortingsmelding om utdanning for velferdsstatens yrker, hvor barneverntjenesten spiller en viktig rolle.

Det er viktig å styrke barnevernet med ny og oppdatert kunnskap. Praksisfeltet trenger gode verktøy og faglig innsikt for å løse de mange og krevende utfordringene de møter i sitt daglige arbeid. For å styrke kunnskapsutviklingen på feltet har departementet sammen med direktoratet utarbeidet en egen strategi for forskning og utvikling. Gjennom denne strategien ble det for eksempel i 2009 igangsatte en større og flerårig forskningsinnsats på fosterhjemsområdet. Høy kvalitet i fosterhjemsarbeidet er av stor betydning for barnevernets tiltaksutvikling og for det enkelte barn som plasseres. I år vil det settes i gang en tilsvarende forskningsinnsats der hjelpetiltakene, det vil si den hjelp som tilbys barn og familier på frivillig basis, blir satt under lupen. Vi må vite mer om hva det enkelte barn har behov for og hvilken type hjelp som kan bidra til å skape varige, positive endringer i barns liv. Derfor er vi opptatt av tett kontakt mellom forskning og praksis – viktige elementer i utviklingen av et kunnskapsbasert barnevern.

Jeg er særlig opptatt av at ny kunnskap, når den foreligger, skal være lett tilgjengelig for alle som er ansatt i barnevernet, ved utdanningsinstitusjonene og for andre som jobber med utsatte barn og unge. Gjennom Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har vi etablert et nettbibliotek, *Nasjonalt bibliotek for barnevern og familievern*, som gjør ny kunnskap og gode verktøy lett tilgjengelig. Biblioteket har en stor, aktiv brukergruppe som viser at det har nådd ut til barnevernsansatte og at det brukes i deres daglige arbeid. Det er også nylig åpnet en nettside, *Barnevernet.no*, som skal være en ressurs for alle som er interessert i oppdatert informasjon om barnevernet.

For å tilrettelegge for mer robuste og mindre sårbare fagmiljøer i barnevernet, oppfordrer vi kommunene til etablere interkommunalt samarbeid. Erfaringene med dette rundt om i landet er positive. Det å ha

flere fagfolk å støtte seg til og å tilhøre et større nettverk, oppleves som en gevinst både for de ansatte og for de som mottar hjelp fra barnevernet. Et større faglig miljø vil også gjøre det ressursmessig lettere for ansatte i små barneverntjenester å delta på relevante kurs og videreutdanninger.

3. Samordning av lønnsnivået mellom statlig og kommunalt barnevern

Forslagsstillerne er opptatt av at det skal bli attraktivt å arbeide i det kommunale barnevernet, og viser til at det i dag er mye gjennomtrekk i barneverntjenesten. Forslagsstillerne mener det bør være et så lite sprik som mulig i lønn og faglige utviklingsmuligheter mellom kommunalt og statlig nivå.

Jeg er selvfølgelig enig i at det er svært viktig at ansatte i det kommunale barnevernet får betalt for den viktige jobben de gjør, og at de har mulighet til å videreutvikle sin kompetanse. Det er kommunale variasjoner når det gjelder mulighetene for ansatte til å benytte kompetansehevende tiltak. Lønnsnivået kan variere mellom ulike kommuner og mellom forvaltningsnivåer. Jeg er enig med forlagsstillerne i at mulighet til faglig utvikling og kompetanseheving er en nøkkel til å gjøre den kommunale barneverntjenesten til en attraktiv arbeidsplass. I henhold til barnevernloven er det kommunen som har ansvar for å sørge for at barnevernansatte får nødvendig kompetanse (barnevernloven § 2-1). Riktig avlønning er et forhold som må avklares mellom arbeidsgivere og arbeidstakere/arbeidstakerorganisasjoner. Departementet har ingen direkte innvirkning på dette forholdet.

4. Incentiver for et mer lønnsdifferensiert system

Forslagsstillerne mener at den kommunale barneverntjenesten kan gjøres mer attraktiv ved at det ansettes personer fra ulike fagprofesjoner – som leger, jurister og psykologer. Departementet har liten innflytelse over lønsspørsmål, men er for at et tilfang av relevant kunnskap og kompetanse fra flere fagprofesjoner benyttes i barnevernet. I tillegg ser jeg det som svært viktig at det etableres systematisk samarbeid på tvers av tjenester, slik at man drar nytte av hverandres spisskompetanse. Regjeringen vurderer nå oppfølgingen av forslagene i NOU 2009: 22 *Det du gjør, gjør det helt*, som nettopp omhandler bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge.

5. Melding og undersøkelse etter lov om barneverntjenester § 4-2 og § 4-3

Forslagsstillerne etterlyser klarere regler for hvordan en bekymringsmelding til barnevernet skal følges opp og hvordan en undersøkelsessak skal gjennomføres. Barnevernloven stiller imidlertid alle-

rede i dag krav til barneverntjenestens oppfølging av meldinger og undersøkelser. Barneverntjenesten skal, når den mottar en bekymringsmelding, snarest og senest innen en uke avgjøre om meldingen skal følges opp med en undersøkelse, jf. barnevernloven § 4-2. Videre har barneverntjenesten rett og plikt til å åpne undersøkelsessak når det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter barnevernloven, jf. barnevernloven § 4-3. Det forutsettes at barneverntjenestene har tilstrekkelig kompetanse til å følge opp meldinger på en god og faglig forsvarlig måte. Jeg vil i den forbindelse vise til at kommunen har ansvaret for nødvendig opplæring av barneverntjenestens personell, jf. barnevernloven § 2-1 sjette ledd. Personalet er på sin side for-

pliktet til å delta i opplæring som blir bestemt, og som anses som nødvendig for å holde deres kvalifikasjoner ved like.

Videre vil jeg opplyse om at departementet vil oppdatere rundskrivet *Saksbehandling i barneverntjenesten* (Q-1036). I den forbindelse vil departementet vurdere behovet for å foreta presiseringer av barneverntjenestens oppfølging av meldinger.

Jeg er glad for at forslagsstillerne deler oppfatningen om at kompetanse er en av de aller viktigste byggesteinene i et godt barnevern. Innenfor barnevernets arbeid finner vi noen av de mest krevende oppgavene det offentlige skal løse. Jeg ønsker alle initiativ rettet mot en videre styrking av barnevernet velkommen.